EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.3.2024
COM(2024) 113 final

2024/0062 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Mezinárodní radě pro obiloviny, pokud jde o přistoupení Senegalu k Úmluvě o obchodu s obilovinami z roku 1995

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být jménem Unie zaujat v Mezinárodní radě pro obiloviny v souvislosti s přistoupením Senegalu k **Úmluvě o obchodu s obilovinami z roku 1995** (dále jen „úmluva“).

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Úmluva o obchodu s obilovinami z roku 1995

Cílem úmluvy je podporovat mezinárodní spolupráci ve všech aspektech obchodu s obilovinami, napomáhat rozšiřování mezinárodního obchodu s obilovinami a zabezpečit co možná nejvolnější průběh obchodování v této oblasti. Úmluva má dále v co nejvyšší možné míře přispět ke stabilitě mezinárodních trhů s obilovinami v zájmu všech členů, posílit zabezpečení potravin ve světě a poskytnout fórum pro výměnu informací a projednání obav členů týkajících se obchodu s obilovinami.

Úmluva vstoupila v platnost dne 1. července 1995. Unie je smluvní stranou této úmluvy[1].

Úmluvu uzavřela Evropská unie rozhodnutím Rady 96/88/ES s platností do 30. června 1998 a poté byla její platnost pravidelně prodlužována. Úmluva se v souladu s článkem 33 úmluvy vždy prodlužuje nejvýše na dvouleté období. Naposledy byla prodloužena rozhodnutím Mezinárodní rady pro obiloviny na jejím 58. zasedání dne 14. června 2023 a zůstává v platnosti do 30. června 2025.

2.2. Mezinárodní rada pro obiloviny

Mezinárodní rada pro obiloviny, jež úmluvu spravuje, je mezivládní organizace sídlící v Londýně, která usiluje o plnění cílů stanovených v článku 1 úmluvy. Jejím cílem je zejména:

a) prohloubit mezinárodní spolupráci ve všech aspektech obchodu s obilovinami;

b) podporovat rozšiřování, otevřenost a spravedlnost mezinárodního obchodu v odvětví obilovin;

c) přispívat ke stabilitě mezinárodního trhu s obilovinami, posílit zabezpečení potravin ve světě a přispívat k rozvoji zemí, jejichž hospodářství jsou závislá na obchodním prodeji obilovin.

Těchto cílů se snaží dosáhnout zlepšením transparentnosti trhu prostřednictvím sdílení informací, analýz a konzultací týkajících se vývoje trhu a politiky.

Mezinárodní rada pro obiloviny se v současnosti skládá z 29 členů, mezi něž patří mnoho největších světových pěstitelů i velkých dovozců obilovin. Kromě Unie jsou jejími členy mimo jiné i Argentina, Austrálie, Indie, Japonsko, Kanada, Rusko, Ukrajina, Spojené království a USA. Členy však nejsou Čína a Brazílie a Egypt, jeden z největších dovozců pšenice, z organizace vystoupil dne 1. července 2023.

Těchto 29 členů Mezinárodní rady pro obiloviny má celkem 2 000 hlasů.

V rámci rozpočtových procesů (viz článek 11 úmluvy), tj. pro účely stanovení ročních finančních příspěvků členů, má Unie v letech 2023/24 celkem 376 hlasů[2].

[1] Úř. věst. L 21, 27.1.1996, s. 47.

Při rozhodování, tj. při hlasování (viz článek 12 úmluvy), je 1 000 hlasů přiděleno jedenácti vyvážejícím členům (včetně Unie s 240 hlasy v roce 2023/24) a 1 000 hlasů osmnácti dovážejícím členům. Je třeba zdůraznit, že Mezinárodní rada pro obiloviny v zásadě funguje na základě konsensu a k hlasování dochází pouze výjimečně.

Na základě článku 17 Smlouvy o EU je Unie na schůzích Mezinárodní rady pro obiloviny zastoupena Komisí. Členské státy se mohou účastnit schůzí Mezinárodní rady pro obiloviny, zejména pak jejích zasedání.

2.3. Zamýšlený akt Mezinárodní rady pro obiloviny

Dne 12. prosince 2023 informoval výkonný ředitel Mezinárodní rady pro obiloviny Komisi, že Senegal má v úmyslu přistoupit k úmluvě. Formální žádost byla podána dne 22. prosince 2023 a členové Mezinárodní rady pro obiloviny byli informováni dne 3. ledna 2024[3].

Žádost Senegalu zvážila rada na svém 59. zasedání dne 24. ledna 2024. Na tomto zasedání se Mezinárodní rada pro obiloviny dohodla na tom, že rozhodnutí o žádosti by mělo být přijato písemným postupem (korespondenční hlasování) s lhůtou do 24. dubna 2024. V případě, že do uvedeného data žádný člen Mezinárodní rady pro obiloviny nepodá písemnou námitku, vstoupí přistoupení Senegalu v platnost dne 1. května 2024.

Podle čl. 27 odst. 2 úmluvy k ní mohou přistoupit vlády všech států za podmínek, které Mezinárodní rada pro obiloviny považuje za vhodné. V souladu s čl. 33 písm. d) jednacího řádu Úmluvy o obchodu s obilovinami (dále jen „jednací řád“) správní výbor zvažuje a doporučuje radě žádosti o přistoupení podle čl. 27 odst. 2.

Hlasy přistupující země pro účely článku 11 úmluvy (tj. roční finanční příspěvek členů) se určují na základě podílu celkového objemu obchodu s obilovinami přistupujících zemí na celkovém obchodu s obilovinami všech členských zemí Mezinárodní rady pro obiloviny, v souladu s pravidlem 33 písm. b) jednacího řádu.

Podle čl. 12 odst. 1 úmluvy musí rada určit členy, kteří budou vyvážejícími členy, a členy, kteří budou pro účely úmluvy dovážejícími členy, s přihlédnutím ke struktuře obchodu s obilovinami těchto členů a k jejich vyjádření. V souladu s odstavci 2 a 3 téhož ustanovení Rada rovněž určí jejich hlasovací práva.

Ačkoli v úmluvě nejsou stanovena žádná konkrétní pravidla týkající se korespondenčního hlasovacího postupu (nebo písemného postupu), článek 14 úmluvy týkající se „rozhodnutí rady“ nevyžaduje, aby taková rozhodnutí byla přijímána na jejím zasedání.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Unie je od počátku aktivním členem Mezinárodní rady pro obiloviny a vždy podporovala její rozšíření.

Senegal je významným producentem rýže a zejména hrubozrnných obilovin. Není však soběstačný a nemůže plně uspokojit domácí poptávku. Země proto musí dodatečná množství obilovin, včetně pšenice, dovážet.

V případě, že členové Mezinárodní rady pro obiloviny schválí přistoupení Senegalu k úmluvě, bude tato země v souladu s článkem 12 úmluvy dovážejícím členem. Vzhledem k tomu, že Unie je vyvážejícím členem, nebude mít přistoupení Senegalu dopad na počet hlasů

---

[2] Mezinárodní rada pro obiloviny funguje na základě rozpočtového roku, kterým je období od 1. července do 30. června.

[3] Dokument Mezinárodní rady pro obiloviny AC(23/24)Misc.1.

přidělených Unii pro účely hlasování podle článku 12 úmluvy. Přistoupením Senegalu by se však od rozpočtového roku 2024/25 mohl minimálně snížit počet hlasů přidělených Unii podle článku 11 úmluvy, který se používá k určení finančního příspěvku členů.

Účelem tohoto návrhu je získat pro Komisi zmocnění Rady k hlasování jménem Unie pro přistoupení Senegalu k úmluvě.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví „*postoje, které má jménem Unie zaujmout orgán zřízený dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*“.

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterým se řídí dotyčný orgán.

4.1.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

Zamýšlený akt Mezinárodní rady pro obiloviny má za následek navýšení počtu členů rady. Zamýšlený akt Mezinárodní rady pro obiloviny má právní účinky, protože stanoví podmínky přistoupení, a zejména proto, že ovlivní rozhodovací poměr Mezinárodní rady pro obiloviny, jejíž rozhodnutí vyžadují většinovou podporu vyvážejících a dovážejících členů a jsou závazná pro její členy, jak je uvedeno v článku 14 úmluvy.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec dohody.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, k němuž se zaujímá postoj jménem Unie. Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté na základě čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týkají obchodu se zemědělskými produkty.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 207 odst. 4. první pododstavec Smlouvy o fungování EU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 207 odst. 4 první pododstavec Smlouvy o fungování EU ve spojení s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

5. ZVEŘEJNĚNÍ ZAMÝŠLENÉHO AKTU

Přistoupení Senegalu bude mít dopad na přidělování hlasů členů Mezinárodní rady pro obiloviny pro rozpočtové procesy podle článku 11 úmluvy. Po jeho přijetí je proto vhodné zveřejnit rozhodnutí Rady v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2024/0062 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Mezinárodní radě pro obiloviny, pokud jde o přistoupení Senegalu k Úmluvě o obchodu s obilovinami z roku 1995

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Úmluva o obchodu s obilovinami z roku 1995 (dále jen „úmluva“) byla Unií uzavřena rozhodnutím Rady (EU) 96/88/ES[1] a vstoupila v platnost dne 1. července 1995. Úmluva byla původně uzavřena na dobu tří let.

(2) Podle článku 33 úmluvy může Mezinárodní rada pro obiloviny prodloužit úmluvu na další období, a to pokaždé nanejvýš o dva roky. Od uzavření úmluvy byla její platnost pravidelně prodlužována na další dvouletá období. Platnost úmluvy byla naposledy prodloužena dne 14. června 2023 rozhodnutím Mezinárodní rady pro obiloviny[2] a zůstává v platnosti do 30. června 2025.

(3) Podle čl. 27 odst. 2 úmluvy k ní mohou přistoupit vlády všech států za podmínek, které považuje Mezinárodní rada pro obiloviny za vhodné.

(4) Dne 22. prosince 2023 Senegal formálně požádal o přistoupení k úmluvě. Bude-li žádost o přistoupení schválena, Senegal se stane členem dne 1. května 2024.

(5) Senegal je významným producentem rýže a hrubozrnných obilovin. Není však soběstačný a nemůže plně pokrýt domácí spotřebu, a proto musí dodatečné množství různých obilovin dovážet.

(6) Pokud by žádost Senegalu o přistoupení k úmluvě a na základě toho jeho účast v Mezinárodní radě pro obiloviny byly schváleny, bude Senegal podle článku 12 úmluvy dovážejícím členem. Vzhledem k tomu, že Unie je vyvážejícím členem, nebude mít přistoupení Senegalu dopad na počet hlasů přidělených Unii pro účely hlasování podle článku 12 úmluvy. Přistoupením Senegalu by se však od rozpočtového roku 2024/25 mohl snížit počet hlasů přidělených Unii podle článku 11 úmluvy, který se používá k určení finančního příspěvku členů.

---

[1] Rozhodnutí Rady 96/88/ES ze dne 19. prosince 1995 o schválení Úmluvy o obchodu s obilovinami a Úmluvy o potravinové pomoci, které tvoří Mezinárodní dohodu o obilovinách z roku 1995, Evropským společenstvím (Úř. věst. L 21, 27.1.1996, s. 47). [ELI výjimečně není k dispozici]

[2] Rozhodnutí Rady (EU) 2023/991 ze dne 15. května 2023 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Mezinárodní radě pro obiloviny k prodloužení platnosti Úmluvy o obchodu s obilovinami z roku 1995 (Úř. věst. L 135, 23.5.2023, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/991/oj).

(7) Je vhodné stanovit postoj, který má být zaujat jménem Unie v Mezinárodní radě pro obiloviny, a schválit přistoupení Senegalu k úmluvě,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být jménem Unie zaujat v Mezinárodní radě pro obiloviny, je schválit přistoupení Senegalu k Úmluvě o obchodu s obilovinami z roku 1995.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně